

# ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ Ε.Π.Ε.

Τηλ. : 210.36.20.274 ■ 210.36.36.326 ■ FAX : 210.36.26.610 ■ url: www.sae-epe.gr

## ΟΙ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

### Ι. Η ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΕΝΤΡΟΥ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

**1. Είναι γνωστοί οι προβληματισμοί, που προκαλεί η διαδικασία απονομής της δικαιοσύνης στην Ελλάδα.**

Εκτός από τις μακρές και πολυδάπανες μερικές φορές διαδικασίες, δημιουργείται, εύλογα, σε αρκετές περιπτώσεις, αμφιβολία σχετικά με το ίδιο το περιεχόμενο των εκδιδόμενων αποφάσεων.

Εν όψει αυτών, τα μέρη μιας επιχειρηματικής σχέσης τείνουν να αναζητούν, ακόμα και πριν επέλθει αντιδικία, μια κοινά αποδεκτή διαδικασία και έναν ουδέτερο τόπο, όπου θα εξετάσουν και θα συζητήσουν τα συμφέροντά τους, παρουσία ενός τρίτου προσώπου. Στα πλαίσια αυτής της διαδικασίας τούς δίνεται η δυνατότητα να προωθήσουν και να επιτύχουν επίλυση της αναφυόμενης διαφοράς, οι οποίες υπό άλλες συνθήκες δεν θα είχαν υιοθετηθεί, και ταυτόχρονα τους επιτρέπουν να διατηρούν την επιχειρηματική τους σχέση.

Πρόκειται για τις λεγόμενες «win-win situations», όταν, δηλαδή, η επίλυση της διαφοράς ωφελεί και τις δύο πλευρές.

Έτσι για την βελτίωση της διευθέτησης των διαφορών μεταξύ επιχειρήσεων και σε απάντηση των αδυναμιών, που παρουσιάζει το υπάρχον σύστημα απονομής της δικαιοσύνης, προτείνεται διεθνώς η Διαμεσολάβηση.

**Η Διαμεσολάβηση για την επίλυση των διαφορών και μάλιστα των διαφορών μεταξύ των επιχειρήσεων χρησιμοποιείται με αυξανόμενη συχνότητα στις Χώρες της Δυτικής Ευρώπης (όπως : Μεγ. Βρετανία, Γερμανία, Γαλλία, Βέλγιο), αλλά και σε μεγάλη έκταση στις Η.Π.Α.**

Η Διαμεσολάβηση (mediation) συνίσταται σε εκείνη τη διαδικασία, κατά την οποία οι αντιμαχόμενες πλευρές, με την βοήθεια ενός τρίτου ουδέτερου προσώπου, συστηματικά απομονώνουν τα σημεία διαφωνίας τους με σκοπό να αναπτύξουν **εναλλακτικές προτάσεις**, να εξετάσουν άλλες επιλογές και να καταλήξουν σε συναινετική επίλυση της διαφοράς, η οποία εξυπηρετεί τις ανάγκες τους (βλπ. L.Boule, M.Nesic, Mediation, εκδ. Butterworths, 2001, σελ. 4).

Πρόκειται ουσιαστικά για μια φιλική διαδικασία διακανονισμού των διαφορών. Το αντικείμενό της είναι να στηρίξει τα μέρη στην προσπάθειά τους να επιτύχουν μια κοινώς αποδεκτή λύση στη διαφορά τους.

Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να τονισθεί, ότι ο διαμεσολαβητής δεν είναι ούτε δικαστής, ούτε διαιτητής, αλλά παρουσιάζεται ως καταλύτης, σκοπός του οποίου είναι να διευκολύνει τις διαπραγματεύσεις μεταξύ των μερών,

ώστε να βοηθήσει τα μέρη να καταλήξουν στη λύση της διαφοράς τους.

Κατά κανόνα, ο διαμεσολαβητής (άντρας ή γυναίκα) εκφράζει την άποψή του μόνο όταν ομόφωνα του ζητηθεί.

**Η Διαμεσολάβηση συγχέεται συνήθως με την Διαιτησία.**

Αλλά η ουσιαστική διαφορά μεταξύ της μεσολάβησης και της διαιτησίας έγκειται στο σκοπό της διαμεσολάβησης, που είναι να επιφέρει τη συμφιλίωση μεταξύ των μερών μέσω της παρέμβασης ενός τρίτου και όχι να επιλύσει τη διαφορά με την επιβολή μιας δεσμευτικής απόφασης.

**Με την διαμεσολάβηση γίνεται γενικώς αποδεκτό, ότι επιτυγχάνεται:**

- ουσιαστική αποσυμφόρηση των δικαστηρίων,
- δημιουργία νέας δικηγορικής ύλης,
- διατήρηση καλών σχέσεων μεταξύ των αντιμαχομένων πλευρών,
- αποτελεσματική επίλυση του συνό-

λου της διαφοράς με ταχύτητα, οικονομία χρημάτων και δυνάμεων.

- ενισχύεται η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων με την ταχεία επίλυση των διαφορών και την εξοικονόμηση πόρων για άλλες δραστηριότητες.

**2. Ο Σύνδεσμος Ανωνύμων Εταιρειών και Ε.Π.Ε., διαπιστώνοντας τα ανωτέρω και επιθυμώντας να προσφέρει μία ακόμη υπηρεσία στα Μέλη του, πραγματοποίησε ποιοτική έρευνα αγοράς (με προσωπικές συνεντεύξεις) μεταξύ των Μελών του σχετικά με την μέθοδο της διαμεσολάβησης για την επίλυση των διαφορών.**

Η συντριπτική πλειοψηφία των επιχειρηματιών και στελεχών επιχειρήσεων στην ανώτατη δυνατή βαθμίδα, που ερωτήθηκαν, εκφράστηκαν χωρίς κανένα ενδοιασμό υπέρ του θεσμού.

**3. Μετά την θετική ανταπόκριση που έλαβε από τα μέλη του η πρωτοβουλία αυτή, ο Σύνδεσμος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. στην τακτική Γενική του Συνέλευση, που έλαβε χώρα την 30 Μαρτίου 2006, αποφάσισε τη σύσταση και λειτουργία Κέντρου Διαμεσολάβησης στην Ελλάδα.**

Όπως διεθνώς ισχύει, το Κέντρο Διαμεσολάβησης για Επιχειρηματικές Διαφορές του Συνδέσμου Α.Ε. και Ε.Π.Ε. σκοπό έχει να διασφαλίζει την εφαρμογή και να παρακολουθεί την εξέλιξη της διαμεσολάβησης, προτείνοντας ένα αμερόληπτο και ανεξάρτητο πρόσωπο ειδικά εκπαιδευμένο και εξοικειωμένο με τις σχετικές τεχνικές : τον Διαμεσολαβητή.

Σε ουδέτερο τόπο και παρουσία των δικηγόρων τους, οι επιχειρήσεις θα έχουν την δυνατότητα να εκθέσουν τη θέση και τα αιτήματά τους και να επιτύχουν ένα φιλικό διακανονισμό της διαφοράς τους με απόλυτη εχεμύθεια.

### Ειδικότερα το Κέντρο Διαμεσολάβησης στοχεύει στα ακόλουθα:

- να ενημερώνει τις επιχειρήσεις για τη Διαμεσολάβηση και να τις παρέχει την δυνατότητα να την κατανοήσουν,
- να δημιουργήσει ένα ευνοϊκό κλίμα για τη Διαμεσολάβηση χρησιμοποιώντας διαμεσολαβητές επιλεγμένους από το Κέντρο με τα απαραίτητα προσόντα,
- να παρέχει στις επιχειρήσεις μία απλή και συχνά οικονομική μέθοδο διευθέτησης των διαφορών τους σε ένα περιβάλλον που οδηγεί στο διάλογο και διασφαλίζει την επαγγελματικότητα.

## II. ΟΙ ΣΕΛΙΔΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ

### 1. Οι Σελίδες για τη Διαμεσολάβηση του Συνδέσμου Α.Ε. και Ε.Π.Ε.,

θα περιέχουν κάθε μήνα ενημερωτικά κείμενα και πληροφορίες για τη Διαμεσολάβηση στην Ελλάδα και διεθνώς, καθώς και για το **Κέντρο Διαμεσολάβησης για Επιχειρηματικές Διαφορές**, που έχει συστήσει ο Σύνδεσμος.

**Οι Σελίδες της Διαμεσολάβησης** απευθύνονται κυρίως σε εκείνα τα στελέχη των Α.Ε. και Ε.Π.Ε., τα οποία ασχολούνται με την επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν είτε με νομικά ή φυσικά πρόσωπα εκτός της επιχείρησης είτε εντός της επιχείρησης.

**2. Με το άρθρο του επιτίμου Προέδρου του Αρείου Πάγου κ. Στεφάνου Μαθθία** εγκαινιάζονται οι Σελίδες της Διαμεσολάβησης.

Ο κ. Μαθθίας ήταν ο κύριος συντάκτης του άρθρου 214Α του ΚΠολΔ με το οποίο εισήχθη ο θεσμός της φιλι-

κής διευθέτησης των διαφορών στη Χώρα μας και κατά συνέπεια είναι ο πλέον ειδικός στο θέμα αυτό.

**Στο άρθρο 214Α, που εισήχθη στον ΚΠολΔ με το άρθρο 6 του ν. 2479/1997**, προβλέπεται ο θεσμός της υποχρεωτικής απόπειρας φιλικής επίλυσης της διαφοράς, η οποία ορίζεται ότι θα πραγματοποιείται στα πλαίσια συναντήσεως των διαδίκων με τους δικηγόρους τους, επικουρούμενων, εφόσον το επιθυμούν, και **από τρίτο πρόσωπο κοινής επιλογής**.

Η διάταξη αυτή έχει μείνει μέχρι σήμερα ουσιαστικά ανενεργός δεδομένου ότι, στην πράξη, συντάσσεται πρακτικό, στο οποίο απλώς διαπιστώνεται, ότι δεν επετεύχθη η φιλική επίλυση της διαφοράς χωρίς να έχει γίνει, στο σύνολο σχεδόν των περιπτώσεων, προσπάθεια προς αυτή την κατεύθυνση.

**Σημείωση:** Θεωρούμε, ότι θα ήταν ιδιαίτερος χρήσιμο, στη περίπτωση, που το τεύχος του «Δελτίου Α.Ε. και Ε.Π.Ε.» παραδίδεται στο Λογιστήριο της Α.Ε. ή της Ε.Π.Ε., να παραδίδεται **φωτοτυπία των ένθετων Σελίδων (1- 8) στην Νομική Υπηρεσία / στο Νομικό Σύμβουλο / στο Διευθύνοντα Σύμβουλο / στο Γενικό Διευθυντή / στον Οικονομικό Διευθυντή προς ενημέρωσή του / της και να αρχειοθετούνται για μελλοντική χρήση.**

**I. Γ. Α.**

### Παραθέτουμε το πλήρες κείμενο του άρθρου 214Α Κ.Πολ.Δ., όπως ισχύει

#### Άρθρο 214 Α Κ.Πολ.Δ.

1. Αγωγές, που έχουν ως αντικείμενό τους διαφορές ιδιωτικού δικαίου, οι οποίες υπάγονται στην καθύλην αρμοδιότητα του πολυμελούς πρωτοδικείου κατά την τακτική διαδικασία, για τις οποίες επιτρέπεται κατά το ουσιαστικό δίκαιο να συνομολογηθεί συμβιβασμός, δεν μπορεί να συζητηθούν, αν δεν προηγηθεί απόπειρα συμβιβαστικής επίλυσης, σύμφωνα με τις διατάξεις των επόμενων παραγράφων.

2. Κατά τη σύνταξη της έκθεσης κατάθεσης της αγωγής και τον ορισμό δικασίμου ο γραμματέας θέτει στο πρωτότυπο και στα αντίγραφα ευδιάκριτη σφραγίδα ότι συζήτηση δεν επιτρέπεται αν δεν προηγηθεί απόπειρα συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς.

" 3. Στην κλήση για συζήτηση πρέπει να περιλαμβάνεται και πρόσκληση προς τον εναγόμενο να προσέλθει στο γραφείο του δικηγόρου του ενάγοντος ή στα γραφεία του δικηγορικού συλλόγου του τελευταίου ορισμένη ημέρα και ώρα, με αντικείμενο την απόπειρα εξώδικης επίλυσης της διαφοράς. Αν η επίσπευση γίνεται από τον εναγόμενο ή από άλλο διάδικο, αυτός προσκαλεί τον αντίδικο στο

γραφείο του δικηγόρου του ή στα γραφεία του δικηγορικού συλλόγου του τελευταίου. Ο προσκαλούμενος οφείλει να παραστεί με δικηγόρο ή να εκπροσωπηθεί από δικηγόρο εφοδιασμένο με την κατά το άρθρο 98 ειδική πληρεξουσιότητα. Στη συνάντηση μπορεί να κληθεί και ο τυχόν προσεπικαλούμενος. Οι δικηγόροι μπορούν από κοινού να ορίσουν άλλη ημερομηνία συνάντησης ή να αναβάλλουν τη συνάντηση για άλλη ημέρα και ώρα σε ορισμένο τόπο. Οι συναντήσεις για την εξώδικη επίλυση της διαφοράς πραγματοποιούνται μέσα στο χρονικό διάστημα από την πέμπτη ημέρα μετά την επίδοση της αγωγής έως την τριακοστή πέμπτη ημέρα πριν από τη δικάσιμο."

\* **Η παρ. 3 τίθεται, όπως αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 5, ν. 3043/2002 [ΦΕΚ Α 192/21.8.2002].**

4. Κατά τη συνάντηση οι διάδικοι με τους δικηγόρους τους ή εκπροσωπούμενοι από τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους, **επικουρούμενοι**, εφόσον το επιθυμούν, και **από τρίτο πρόσωπο κοινής επιλογής**, εξετάζουν ολόκληρη τη διαφορά καθώς και την τυχόν ανταγωγή του εναγομένου, χωρίς να δεσμεύονται από τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου. Χρησιμοποιούν όλα τα πρόσφορα μέσα για να εξακριβώσουν τα κρίσιμα περιστατικά και τα σημεία συμφωνίας και διαφωνίας τους, καθώς και τις συνέπειες, που δέχονται ή αμφισβητούν, ώστε να επιτύχουν αμοιβαί-

ως αποδεκτή λύση της διαφοράς, εν όλω ή εν μέρει. **Το τρίτο πρόσωπο κοινής επιλογής**, που μετέσχε τυχόν στη συνάντηση, έστω και σε μέρος της, αν η απόπειρα αποτύχει εν όλω ή εν μέρει και ακολουθήσει συζήτηση της διαφοράς, δεν εξετάζεται ως μάρτυρας ούτε μπορεί να οριστεί ως πραγματογνώμονας ή τεχνικός σύμβουλος ούτε επιτρέπεται να μετάσχει στην εκδίκαση με οποιαδήποτε ιδιότητα.

5. Αν οι διάδικοι καταλήξουν σε ολική ή μερική λύση της διαφοράς, συντάσσεται ατελώς πρακτικό στο οποίο αναγράφεται το περιεχόμενο της συμφωνίας τους και ιδίως το είδος του αναγνωριζόμενου δικαιώματος, το ποσό της οφειλομένης παροχής και οι τυχόν όροι υπό τους οποίους θα εκπληρωθεί.

Η συμφωνία περιορίζεται στα όρια της ένδικης διαφοράς.

Καθορίζονται επίσης και επιβάλλονται τα έξοδα κατά τις διατάξεις **των άρθρων 176 επ.**

Το πρακτικό χρονολογείται και υπογράφεται από τους διαδίκους ή από τους δικηγόρους τους, αν έχουν την κατά **το άρθρο 98** ειδική πληρεξουσιότητα, σε τόσα αντίτυπα όσοι και οι αντιδικούντες διάδικοι ή ομάδες διαδίκων.

6. Κάθε διάδικος μπορεί, προσκομίζοντας το πρακτικό σε πρωτότυπο, να ζητήσει από τον πρόεδρο του πολυμελούς πρωτοδικείου, ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η αγωγή, την επικύρωσή του.

Ο πρόεδρος αφού διαπιστώσει : **α) ότι** η διαφορά είναι δεκτική συμβιβαστικής επίλυσης, σύμφωνα **με την παράγραφο 1, β) ότι** το πρακτικό έχει υπογραφεί σύμφωνα με τη διάταξη του τελευταίου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου **και γ) ότι** από αυτό προκύπτει σαφώς το είδος του αναγνωριζόμενου δικαιώματος και το τυχόν ποσόν της οφειλόμενης παροχής, επικυρώνει το πρακτικό. Αν η διαφορά περιλαμβάνει και καταψήφιση, το πρακτικό από την επικύρωσή του αποτελεί τίτλο εκτελεστό και ο πρόεδρος το περιάπτει ταυτόχρονα με τον εκτελεστήριο τύπο. Αν η διαφορά έχει χαρακτήρα απλώς αναγνωριστικό, το πρακτικό αποδεικνύει το δικαίωμα.

Σε κάθε περίπτωση με την επικύρωση του πρακτικού επέρχεται κατάργηση της δίκης. Αν η επικυρούμενη συμφωνία καλύπτει μέρος της διαφοράς, η κατάργηση της δίκης επέρχεται μόνο κατά τούτο.

7. Αν δεν επιτευχθεί συμφωνία, συντάσσεται και υπογράφεται πρακτικό αποτυχίας της απόπειρας συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς, στο οποίο μπορεί να εκτίθενται και τα αίτια της αποτυχίας. Αν δεν υπογραφεί κοινό πρακτικό, συντάσσεται από το δικηγόρο του ενάγοντος ή άλλου επισπεύδοντος δήλωση στην οποία μπορεί να εκτίθενται και τα αίτια της αποτυχίας.

Ομοια δήλωση μπορεί να συνταχθεί και από το δικηγόρο του αντιδίκου. Το πρακτικό αποτυχίας ή οι δηλώσεις κα-

τατίθενται κατά τη συζήτηση μαζί με τις προτάσεις. Σε περίπτωση μερικής συμφωνίας δεν απαιτείται να συνταχθεί ιδιαίτερο πρακτικό αποτυχίας ούτε δηλώσεις.

8. Συζήτηση της αγωγής μπορεί να γίνει μόνο :

**α.** αν από το κοινό πρακτικό ή δήλωση, κατά τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, προκύπτει ότι η απόπειρα συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς απέτυχε εν όλω ή εν μέρει και

**β.** αν διάδικος αρνήθηκε ή δεν προσήλθε να μετάσχει στην απόπειρα. Η άρνηση ή η μη προσέλευση διαδίκου πρέπει να προκύπτει από δήλωση του δικηγόρου του αντιδίκου, που κατατίθεται κατά τη συζήτηση μαζί με τις προτάσεις. Ψευδής δήλωση τιμωρείται κατά **το άρθρο 225**, παρ. 2, **του Ποινικού Κώδικα.**

9. Το απαράδεκτο της συζήτησης λόγω παράλειψης της απόπειρας συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς μπορεί να προταθεί και λαμβάνεται υπόψη και αυτεπαγγέλτως μόνο κατά την πρώτη συζήτηση της διαφοράς στον πρώτο βαθμό. *[Μετά τη συζήτηση αυτή μπορεί να εξετασθεί μόνο αν προταθεί εκ νέου από το διάδικο που το είχε προτείνει παραδεκτά στην πρώτη συζήτηση].*

\* **ΠΡΟΣΟΧΗ: Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 9 ΚΑΤΑΡΓΕΙΤΑΙ με την παρ. 3, άρθρο 3, ν. 2915/2001 [ΦΕΚ Α 109/29.5.2001]. Έναρξη ισχύος από 1.1.2002 (άρθρο 15, Ν. 2943/2001).**

10. Η τήρηση της διαδικασίας των προηγούμενων παραγράφων δεν είναι υποχρεωτική ως προς τις παρεμβάσεις, προσεπικλήσεις και άλλες παρεμπίπτουσες αγωγές.

11. Αγωγή για αναγνώριση ακυρότητας ή για ακύρωση της δήλωσης βούλησης, που περιέχεται στο κατά **την παράγραφο 5** πρακτικό ασκείται ενώπιον του εφετείου στην περιφέρεια του οποίου συντάχθηκε το πρακτικό, μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την επίδοση της κατά **την παράγραφο 6** επικυρωτικής πράξης του προέδρου. Αν η συμφωνία ακυρωθεί, η εκκρεμοδικία λογίζεται ότι δεν καταργήθηκε ποτέ. Σε περίπτωση μερικής ακύρωσης, η εκκρεμοδικία αναβιώνει μόνο κατά τούτο. Νέα απόπειρα συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς δεν απαιτείται. Η διάταξη του άρθρου 184 του Αστικού Κώδικα εφαρμόζεται αναλόγως.

\* **Το νέο άρθρο 214 Α προστέθηκε με την παρ. 2, άρθρο 6, ν. 2479/1997 (ΦΕΚ Α 67/6.5.1997).**

**Με την παρ. 4 του αυτού άρθρου και νόμου, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 18 ν. 2743/1999, ορίζεται ότι: "4. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται στις αγωγές, που κατατίθενται από τις 16 Σεπτεμβρίου 2000 και εφεξής".**

**[Το άρθρο 1, ν. 2298/1995, με το οποίο είχε προστεθεί το αρχικό άρθρο 214Α, καταργήθηκε με την παρ. 5, άρθρο 6, ν. 2479/1997].**

**ΕΞΩΔΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ \***

**ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΜΑΤΘΙΑ**  
Επίτιμου Προέδρου του Αρείου Πάγου

**Δ Ι Α Γ Ρ Α Μ Μ Α****I. Πεδίο εφαρμογής****II. Διαδικασία****III. Εξέταση της διαφοράς****IV. Επικύρωση της συμφωνίας****V. Αποτυχία της απόπειρας εξώδικης επίλυσης - συζήτηση****VI. Προσβολή της συμφωνίας εξώδικης επίλυσης**

Το άρθρο 214Α του ΚΠολΔ (όπως ισχύει μετά τις διατάξεις των άρθρων 6 του ν. 2479/1997 και 3 του ν. 2915/2001) εισήγαγε στην Ελλάδα, σύμφωνα με τη Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης R (86) 12 της 16.12.1986, το δικονομικό θεσμό της απόπειρας εξώδικης επίλυσης ιδιωτικών διαφορών. Η εφαρμογή του νέου αυτού θεσμού αναβλήθηκε με διαδοχικά νομοθετήματα εωσότου, με το άρθρο 18 παράγρ. 1 του ν. 2743/1999, άρχισε να ισχύει σε όσες αγωγές κατατίθενται από τις 16 Σεπτεμβρίου 2000 και εφεξής.

Μολονότι, εξαιτίας παγιωμένων συνθηκών και προκαταλήψεων, ο θεσμός αυτός δεν είχε έως σήμερα την αναμενόμενη επιτυχία, μπορεί, με την κατάλληλη ενημέρωση και με τη θέσπιση κάποιων πρόσθετων κινήτρων, να αποκτήσει μεγάλη σημασία. Πολλές από τις σοβαρότερες και δυσχερέστερες ιδιωτικές διαφορές, αρμοδιότητας πολυμελούς πρωτοδικείου, μπορεί και πρέπει να επιλύονται εξώδικως. Θα επιτυγχάνεται έτσι ταχύτερη απονομή δικαιοσύνης, με πρωτοβουλία και υπό τον έλεγχο των ίδιων των διαδίκων. Αυτοί γνωρίζουν καλύτερα από κάθε άλλον την αλήθεια καθώς και τις ασθενείς πλευρές της άποψής του ο καθένας. Είναι, λοιπόν, σε θέση, με την καθοδήγηση των δικηγόρων τους, και με την επικουρία τρίτου προσώπου κοινής επιλογής, ως τεχνικού συμβούλου ή ως διαμεσολαβητή, να καταλήξουν, στην αμοιβαίως συμφερότερη λύση, χωρίς δεσμεύσεις από δικονομικούς τύπους και από τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου.

Έτσι θα αποφύγουν τους κινδύνους της δικαστικής κρίσης και θα απαλλαγούν από τον συχνά μακρόσυρτο, φθοροποιοί, δαπανηρό και πάντοτε αμφίρροπο δικαστικό αγώνα.

Με την ελάφρυνση των πολυμελών πρωτοδικείων, καθώς και των εφετειών και του Αρείου Πάγου, θα επιταχυνθεί γενικά η απονομή της δικαιοσύνης σε όλες τις υποθέσεις αφού αυτές θα μπορεί να προσδιορίζονται ενωρίτερα και να εκδικάζονται ταχύτερα.

Οι δικηγόροι, από την εύστοχη παρέμβαση των οποίων η επιτυχία του νέου θεσμού εξαρτάται, θα βρουν το έργο, που με τη νέα ρύθμιση ανατίθεται σ' αυτούς, δημιουργικό

αλλά και επαγγελματικά αποδοτικό. Πράγματι, με το άρθρο 6 παράγρ. 3 του ν. 2479/1997 προστέθηκε στον Κώδικα των Δικηγόρων νέο άρθρο 157Α που τους εξασφαλίζει ικανοποιητική και άμεσα εισπράξιμη αμοιβή.

**Σύμφωνα με το άρθρο αυτό η δικηγορική αμοιβή για παράσταση ενώπιον του πολυμελούς πρωτοδικείου πρέπει να έχει προκαταβληθεί κατά την αρχική συνάντηση και το σχετικό γραμμάτιο προείσπραξης προσαρτάται στο κατά την παράγρ. 7 του άρθρου 214Α ΚΠολΔ πρακτικό συμφωνίας ή αποτυχίας ή στη συντασσόμενη δήλωση .**

**Επιπλέον, αν επιτευχθεί εν όλω ή εν μέρει συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς, οι δικηγόροι των διαδίκων δικαιούνται προσθέτως την κατά το άρθρο 124 παράγρ.1 του Κώδικα Δικηγόρων αμοιβή. Οι διατάξεις αυτές δεν εφαρμόζονται όταν υπάρχει συμφωνία περί αμοιβής κατά το άρθρο 92, παράγρ. 3 έως 6, του Κώδικα Δικηγόρων ή ο δικηγόρος απασχολείται με πάγια περιοδική αμοιβή.**

Ακούγεται καμιά φορά η άποψη, ότι η νέα ρύθμιση δεν προσθέτει τίποτα ουσιαστικό αφού η συμβιβαστική επίλυση, ως δυνατότητα, υπάρχει ανέκαθεν.

Η αντίρρηση αυτή δεν είναι βάσιμη. Διότι με την καθιέρωση της «απόπειρας εξώδικης επίλυσης» η αναζήτηση συμβιβαστικής λύσης παύει να είναι μια αόριστη ευχέρεια και θεσμοθετείται ως υποχρεωτική διαδικασία της δίκης.

**I. Πεδίο εφαρμογής**

Στην παράγραφο 1 του άρθρου 214 Α του ΚΠολΔ οριοθετείται το πεδίο εφαρμογής της νέας ρύθμισης. Σύμφωνα

\* Το κείμενο, που δημοσιεύεται παραπάνω, με αρκετές φραστικές ιδίως, διαφορές είχε αποσταλεί στους προϊστάμενους των δικαστηρίων, για την ενιαία εφαρμογή του νέου τότε θεσμού. Είχε επιπλέον δημοσιευθεί στο Νομικό Βήμα (τεύχος 10ο του 48ου τόμου έτους 2000). Το κείμενο εκείνο ήταν προγενέστερο του νόμου 2915 / 2001.

Στην παρούσα δημοσίευση έγιναν από τον συντάκτη του βελτιώσεις στη δομή και στη διατύπωση, καθώς και οι αναγκαίες προσαρμογές, ενόψει της νεότερης διάταξης του άρθρου 3 του ν. 2915 / 2001.



με τη διάταξη αυτή η απόπειρα εξώδικης επίλυσης είναι υποχρεωτική σε «αγωγές . . . που υπάγονται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του πολυμελούς πρωτοδικείου κατά την τακτική διαδικασία» εφόσον «έχουν ως αντικείμενο διαφορές ιδιωτικού δικαίου . . . για τις οποίες επιτρέπεται κατά το ουσιαστικό δίκαιο να συνομολογηθεί συμβιβασμός».

Δύο είναι επομένως οι προϋποθέσεις, που καθιστούν υποχρεωτική την προδικασία της απόπειρας συμβιβαστικής επίλυσης:

- α)** να πρόκειται για αγωγή υπαγόμενη στην υλική αρμοδιότητα του πολυμελούς πρωτοδικείου κατά την τακτική διαδικασία και
- β)** η διαφορά να είναι *δεκτική συμβιβασμού*.

Οι συνθηθέστερες αγωγές, στις οποίες πρέπει να τηρείται η προδικασία της απόπειρας εξώδικης επίλυσης, εφόσον εννοείται υπάγονται στην υλική αρμοδιότητα του πολυμελούς πρωτοδικείου και εκδικάζονται κατά την τακτική διαδικασία, είναι, *ενδεικτικά*, οι εξής:

**Α.** Αγωγές για εκπλήρωση ενοχικών υποχρεώσεων, είτε από σύμβαση είτε από το νόμο, ή για ευθύνη εξαιτίας μη εκπλήρωσης ενοχών εν γένει,

**Β.** Αγωγές αποζημίωσης λόγω προσυμβατικού πταίσματος ή λόγω αδικοπραξίας (ΑΚ 197, 198, 914 επ., 57 – 60 κ.λπ.) και αγωγές απόδοσης αδικαιολόγητου πλουτισμού (ΑΚ 904 επ.),

**Γ.** Αγωγές για την προστασία εμπράγματων δικαιωμάτων (ΑΚ 1094, 1108, 1112, 1132, 1173, 1236, 1324, 1327). Στις αγωγές προστασίας της νομής και κατοχής (ΑΚ 984, 987, 989 επ.) δεν απαιτείται να τηρηθεί η προδικασία της απόπειρας συμβιβασμού διότι αυτές ανήκουν πάντοτε στην υλική αρμοδιότητα του μονομελούς πρωτοδικείου (ΚΠολΔ 16, αριθμ. 13),

**Δ.** Αγωγές για συμμετοχή στα αποκτήματα (ΑΚ 1400),

**Ε.** Αγωγές κλήρου (ΑΚ 1871 κ.λπ.), συμπλήρωσης νόμιμης μοίρας (ΑΚ 1827), εκπλήρωσης κληροδοσίας (ΑΚ 1995).

Από την παράγρ. 6, που αναφέρεται σε αγωγές με καταψηφιστικό ή αναγνωριστικό χαρακτήρα, δεν έπεται ότι εξαιρούνται οι διαπλαστικές. Επομένως στη νέα ρύθμιση υποβάλλονται και οι αγωγές με τις οποίες επιδιώκεται η διάπλαση έννομης σχέσης εφόσον αυτή μπορεί να γίνει με δήλωση ιδιωτικής βούλησης. Τούτο ισχύει ακόμη κι αν η εξώδικη διάπλαση δεν ταυτίζεται νομοτυπικά προς τη δικαστική, αρκεί η πρώτη να επάγεται ισοδύναμο πρακτικώς προς τη δεύτερη αποτέλεσμα. Επομένως στην απόπειρα συμβιβαστικής επίλυσης υπάγεται π.χ. η αγωγή καταδίκης σε δήλωση βούλησης (ΚΠολΔ 949), καθώς και οι αγωγές ακύρωσης δικαιοπραξίας λόγω πλάνης, απάτης, απειλής (ΑΚ 140 επ., 154, 1782 επ., 1785, 1786), η αγωγή αναμόρ-

φωσης ή λύσης αμφοτεροβαρούς σύμβασης λόγω απρόοπτης μεταβολής συνθηκών (ΑΚ 388), η αγωγή μείωσης υπέρμετρης ποινής (ΑΚ 409), διανομής (ΑΚ 798 επ., 1887), διάρρηξης καταδολιευτικής απαλλοτρίωσης (ΑΚ 939), μέμψης άστοργης δωρεάς (ΑΚ 1836 επ.). Αντίθετα στις περιπτώσεις όπου η έννομη τάξη δεν επιτρέπει την διά της ιδιωτικής βούλησης διάπλαση, αλλ' αξιώνει δικαστική διάπλαση, λείπει η δεύτερη ως άνω προϋπόθεση, του να είναι δηλ. η διαφορά δεκτική συμβιβασμού, επομένως οι αγωγές αυτές δεν εμπίπτουν στη νέα ρύθμιση. Έτσι δεν απαιτείται να προηγηθεί απόπειρα συμβιβαστικής επίλυσης σε αγωγές διαζυγίου, ακύρωσης γάμου (ΑΚ 1438 επ., ΚΠολΔ, 592 επ., 600), προσβολής της πατρότητας κ.λπ. (ΑΚ 1467 επ. ΚΠολΔ, 614 επ.), ως προς τις οποίες άλλωστε δεν συντρέχει ούτε η πρώτη προϋπόθεση αφού δεν εκδικάζονται «κατά την τακτική διαδικασία». Δεν υποβάλλεται επίσης στη νέα ρύθμιση η αγωγή κήρυξης αναξιότητας (ΑΚ 1862), διότι η κληρονομική ιδιότητα ενδιαφέρει τη δημόσια τάξη και για το λόγο αυτό ο νόμος δεν συγχωρεί την κήρυξη της αναξιότητας εξωδίκως αλλ' απαιτεί να γίνεται «με δικαστική απόφαση».

Ερωτάται, αν η προδικασία πρέπει να τηρείται και για τις *ανακοπές*. Το άρθρο 585 του ΚΠολΔ ορίζει ότι για την εισαγωγή της ανακοπής προς συζήτηση εφαρμόζονται οι διατάξεις που ισχύουν για την αγωγή. Η απάντηση επομένως είναι καταφατική, εφόσον, εννοείται, συντρέχουν οι ως άνω δύο βασικές προϋποθέσεις. Επομένως, υπάγεται στη νέα ρύθμιση η ανακοπή του ΚΠολΔ 632, αν η διαταγή πληρωμής εκδόθηκε βάσει κοινού αποδεικτικού εγγράφου. Αν, αντίθετα, εκδόθηκε βάσει πιστωτικού τίτλου, τηρείται η ειδική διαδικασία των διαφορών από πιστωτικούς τίτλους, άρα υλική αρμοδιότητα έχει το μονομελές πρωτοδικείο, επομένως δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις τήρησης της απόπειρας εξώδικης λύσης. Η κατά το άρθρο 936 του ΚΠολΔ ανακοπή του τρίτου υπάγεται στη νέα ρύθμιση εφόσον ανήκει στην υλική αρμοδιότητα του πολυμελούς πρωτοδικείου. Αντίθετα δεν υπάγεται στη νέα ρύθμιση η ανακοπή κατά της εκτέλεσης (ΚΠολΔ 933 επ., 971, παράγρ. 2 κ.λπ.), ούτε η ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης (ΚΠολΔ. 979) προεχόντως διότι οι ανακοπές αυτές ανήκουν στην υλική αρμοδιότητα του μονομελούς πρωτοδικείου. Ομοίως η προδικασία της απόπειρας εξώδικης επίλυσης δεν εφαρμόζεται στις τριτανακοπές, διότι αυτές δεν έχουν χαρακτήρα αγωγής και διότι δεν είναι επιτρεπτή η ακύρωση ή η κήρυξη ανενεργού της τριτανακοπτόμενης απόφασης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 590 ΚΠολΔ, με εξώδικη συμφωνία. Εξάλλου δεν απαιτείται η ως άνω προδικασία για την αγωγή ακύρωσης διαιτητικής απόφασης (ΚΠολΔ 897 επ.), αφού αυτή χωρεί «μόνο με δικαστική απόφαση», άρα εξαιρείται από την ιδιωτική αυτοβουλία, ούτε, άλλωστε, υπάγεται

στην υλική αρμοδιότητα του πολυμελούς πρωτοδικείου εφόσον εισάγεται απ' ευθείας στο εφετείο, επιπλέον δε δεν εκδικάζεται κατά την τακτική διαδικασία (ΚΠολΔ 898). Το ίδιο ισχύει για την αγωγή αναγνώρισης ανυπαρξίας διαιτητικής απόφασης (ΚΠολΔ 901).

Δεν εμπίπτουν στη νέα ρύθμιση, επειδή υπάγονται στην υλική αρμοδιότητα του μονομελούς πρωτοδικείου και εκδικάζονται κατά τις ειδικές διαδικασίες, οι διαφορές από πιστωτικούς τίτλους (ΚΠολΔ 635 επ.), οι μισθωτικές (ΚΠολΔ επ., 49, Π.Δ. 34/1995, 2, ν. 1562/1985), οι εργατικές (ΚΠολΔ 663 επ.) καθώς και εκείνες για τις οποίες ο νόμος παραπέμπει στη διαδικασία των εργατικών διαφορών (ΚΠολΔ 681 Α επ.). Επίσης δεν υπάγονται τα ασφαλιστικά εν γένει μέτρα και οι υποθέσεις διαδικασίας εκουσίας δικαιοδοσίας.

Αν ορισμένη αγωγή εμπίπτει στο άρθρο 214Α εν μέρει μόνο, πρέπει η απόπειρα εξώδικης επίλυσης να τηρηθεί κατά το μέρος τούτο. Επομένως αν δεν έχει τηρηθεί, η συζήτηση κηρύσσεται απαράδεκτη μόνο κατά τούτο, ενώ εξετάζεται κατά τα λοιπά, εκτός αν υπάρχει τέτοια συνάρτηση, ώστε λογικώς πρέπει να προηγηθεί η επίλυση ή δικαστική έρευνα του μέρους εκείνου.

Δεν απαιτείται ιδιαίτερη απόπειρα εξώδικης επίλυσης για την τυχόν ανταγωγή (παράγρ. 4), την παρέμβαση (κύρια ή πρόσθετη), την προσεπίκληση (έστω και αν περιέχει αποζημιωτική αγωγή), και οποιαδήποτε άλλη παρεμπίπτουσα αγωγή (παράγρ. 10).

Η εξώδικη επίλυση της διαφοράς δεν κωλύεται από το γεγονός ότι μεταξύ των διαδίκων περιλαμβάνονται πρόσωπα, χάριν της προστασίας των οποίων προβλέπεται, για τη σύναψη «συμβιβασμού», παροχή άδειας ή άλλη διαδικασία (λ.χ. ανήλικοι, το δημόσιο ή άλλα ν.π.δ.δ.). Στις περιπτώσεις αυτές, αν η διαφορά, καθεαυτή, είναι δεκτική συμβιβασμού, ο νόμος προνοεί απλώς όρους ή διατυπώσεις για τη διασφάλιση των προσώπων αυτών έναντι του κινδύνου από τη σύναψη ενός ασύμφορου συμβιβασμού (πρβλ. Ν. Νίκα, Ο δικαστικός συμβιβασμός, Θεσσαλονίκη, 1984, σ. 127 επ.). Αν λοιπόν «οι διάδικοι καταλήξουν σε λύση της διαφοράς» (παράγρ. 5), μπορεί και εκ των υστέρων να τηρηθούν οι τυχόν απαιτούμενες πρόσθετες διατυπώσεις. Αυτό μπορεί να γίνει και μετά τη σύναξη του σχετικού πρακτικού, πριν όμως από την κατά την παράγρ. 6 «επικύρωσή» του.

## II. Διαδικασία

Στις διατάξεις των παραγράφων 2 έως 7 του άρθρου 214Α προβλέπεται με κάθε λεπτομέρεια η τηρητέα, για τη συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς, διαδικασία. Η ρύθμιση είναι απλή και σαφής.

Κατά την κατάθεση της αγωγής και τον ορισμό δικασίμου ο γραμματέας οφείλει να θέσει στο πρωτότυπο και στα

αντίγραφα ευδιάκριτη σφραγίδα ότι συζήτηση δεν επιτρέπεται αν δεν προηγηθεί απόπειρα εξώδικης επίλυσης της διαφοράς. Όπως ορίζεται στο άρθρο 226 παράγρ. 2 του ΚΠολΔ, η δικάσιμος «προσδιορίζεται σε χρόνο τέτοιο ώστε να τηρούνται οι προθεσμίες των άρθρων 214Α παρ.3, 229 και 237 παράγρ. 1». Δεδομένου ότι, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 3 εδ. γ, η πρώτη συνάντηση πρέπει να γίνει «μέσα στο χρονικό διάστημα από τη δέκατη έως την τεσσαρακοστή πέμπτη ημέρα από την επίδοση της αγωγής», η δικάσιμος θα πρέπει να ορίζεται *μετά από σαράντα πέντε τουλάχιστον ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας για την επίδοση της αγωγής*.

Η συνάντηση των διαδίκων γίνεται ύστερα από πρόσκληση. Αυτή πρέπει να περιλαμβάνεται στην κλήση για συζήτηση που επιδίδεται από τον ενάγοντα στον εναγόμενο. Η πρόσκληση πρέπει να απευθύνεται και στους άλλους τυχόν διαδίκους, των οποίων η συμμετοχή στο συμβιβασμό είναι αναγκαία προκειμένου να καταργηθεί η δίκη. Οι απλώς προσεπικληθέντες, ενόσω δεν έχουν ασκήσει παρέμβαση, δεν είναι διάδικοι στην κύρια δίκη, ούτε απαιτείται έναντι αυτών να έχει τηρηθεί διαδικασία απόπειρας συμβιβαστικής επίλυσης. «Μπορεί» ωστόσο, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγρ. 3, εδάφ. ε', να κληθούν στην απόπειρα συμβιβαστικής επίλυσης της κύριας δίκης, οπότε και δικαιούνται να μετάσχουν στη συνάντηση. Αν η συζήτηση επισπεύδεται από τον εναγόμενο ή από άλλο διάδικο (λ.χ. κυρίως ή προσθέτως παρεμβάντα), αυτός απευθύνει την πρόσκληση. Η ημερομηνία της πρώτης συνάντησης ορίζεται μέσα στο *χρονικό διάστημα από τη δέκατη έως την τεσσαρακοστή πέμπτη ημέρα από την επίδοση της αγωγής*. Αν ο διάδικος που επέσπευσε τη συζήτηση παρέλειψε να περιλάβει στην κλήση πρόσκληση, μπορεί, είτε ο ίδιος είτε άλλος διάδικος, εφόσον υπάρχει χρόνος, ώστε η συνάντηση να πραγματοποιηθεί μέσα στο ως άνω διάστημα, να προβεί σε επίδοση χωριστής πρόσκλησης. Έτσι θεραπεύεται η αρχική παράλειψη.

Η πρόσκληση πρέπει να μνημονεύει ορισμένη ημέρα, μέσα στο ως άνω χρονικό διάστημα, καθώς και την ώρα πραγματοποίησης της συνάντησης. Αν δεν περιέχει τα στοιχεία αυτά, δεν ισχύει ως πρόσκληση. Πρέπει επίσης να μνημονεύει ως τόπο συνάντησης το γραφείο του δικηγόρου του επισπεύδοντος ή τα γραφεία του οικείου δικηγορικού συλλόγου. Αλλ' η παράλειψη μνείας του γραφείου του δικηγόρου δεν βλάπτει, αν αυτό προκύπτει από τη δικηγορική του σφραγίδα ή αν η διεύθυνση του γραφείου είναι κοινώς γνωστή, όπως συμβαίνει στις επαρχιακές ιδίως πόλεις.

Ο προσκαλούμενος έξω από το νόμιμο χρονικό διάστημα, ενωρίτερα ή αργότερα, δεν οφείλει να μεταβεί στη συνάντηση. Αν πάντως η συνάντηση πραγματοποιήθηκε,

έστω και εκτός του προβλεπόμενου στη διάταξη χρονικού διαστήματος ή και χωρίς πρόσκληση, ή χωρίς έγκυρη πρόσκληση, η απαίτηση του νόμου έχει πληρωθεί (επιχ. παράγρ. 8).

Το χρονικό όριο των σαράντα πέντε ημερών από την επίδοση της αγωγής απαιτείται μόνο για την αρχική συνάντηση. Σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 οι δικηγόροι μπορούν να ορίσουν από κοινού άλλη συνάντηση ή να αναβάλουν τη συνάντηση για άλλη ημέρα και ώρα σε ορισμένο τόπο, *έως την τριακοστή πέμπτη ημέρα πριν από τη δικάσιμο*.

Ο προσκαλούμενος, όπως άλλωστε και ο προσκαλών, οφείλουν να παραστούν με δικηγόρο ή να εκπροσωπηθούν από δικηγόρο. Στην τελευταία αυτή περίπτωση οι δικηγόροι πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με ειδικό πληρεξούσιο, κατά το άρθρο 98 περίπτ. β' του ΚΠολΔ. Απαιτείται άρα το πληρεξούσιο να παρέχει στους δικηγόρους την εξουσία συμβιβαστικής επίλυσης ή συμβιβασμού *για τη συγκεκριμένη διαφορά*. Αν η συνάντηση πραγματοποιήθηκε και ευδοκίμησε, χωρίς ο ένας ή και οι δύο εκπρόσωποι να έχουν ειδικό δικηγορικό πληρεξούσιο, η έλλειψη θεραπεύεται με την εκ των υστέρων έγκριση είτε από τους ίδιους τους διαδίκους είτε και από τους δικηγόρους τους αφού αυτοί εφοδιαστούν με το απαιτούμενο ειδικό πληρεξούσιο (ΑΚ 229, 238 σχετ. ΚΠολΔ 105 και παράγρ. 5 εδάφ. τελευτ. του άρθρου 214 Α).

### III. Εξέταση της διαφοράς

«Κατά τη συνάντηση, οι διάδικοι, με τους δικηγόρους τους ή εκπροσωπούμενοι από τους δικηγόρους τους, επικουρούμενοι, εφόσον το επιθυμούν, και από τρίτο πρόσωπο κοινής επιλογής, εξετάζουν ολόκληρη τη διαφορά, καθώς και την τυχόν ανταγωγή του εναγομένου, χωρίς να δεσμεύονται από τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου» (παράγρ.4).

Χρήσιμη θα είναι, ιδίως σε διαφορές με ιδιάζουσα πλοκή ή με τεχνικά ζητήματα (λογιστικά, μηχανολογικά, ιατρικά, δομικά), η παρουσία «τρίτου προσώπου κοινής επιλογής», όπως ειδικά προβλέπεται στην ως άνω διάταξη. Ο τρίτος αυτός μπορεί να ενεργεί *όχι μόνο ως σύμβουλος αλλά και ως διαμεσολαβητής (mediator)*, προτείνοντας ιδέες ή υποδεικνύοντας στους διαδίκους δυνατότητες διευθέτησης των διαφορών τους. Μολονότι η επίλυση της διαφοράς απόκειται στους διαδίκους, *η συμβολή ενός διαμεσολαβητή θα είναι συχνά αποφασιστική*. Η εμπιστοσύνη των διαδίκων προς το πρόσωπο αυτό πρέπει να είναι δεδομένη. Για το λόγο αυτό στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 ορίζεται ότι, αν η απόπειρα αποτύχει, ο σύμβουλος ή διαμεσολαβητής δεν θα μπορεί να εξεταστεί ως μάρτυρας, πραγματογνώμονας, τεχνικός σύμβουλος ούτε

επιτρέπεται να μετάσχει στην επακολουθούσα εκδίκαση με οποιαδήποτε ιδιότητα.

*Δεν απαιτείται νομικός χαρακτηρισμός (υπαγωγή). Αρκεί να επιτευχθεί «αμοιβαίως αποδεκτή λύση της διαφοράς».*

Στην περίπτωση αυτή *συντάσσεται «πρακτικό, στο οποίο αναγράφεται το περιεχόμενο της συμφωνίας και ιδίως το είδος του αναγνωριζόμενου δικαιώματος, το ποσό της οφειλόμενης παροχής και οι τυχόν όροι υπό τους οποίους θα εκπληρωθεί»* (παράγραφος 5). Στο πρακτικό αυτό ρυθμίζεται και η επιβολή των δικαστικών εξόδων κατά τις διατάξεις των άρθρων 176 επ. ΚΠολΔ. Το πρακτικό συντάσσεται «ατελώς», χωρίς δηλαδή χαρτοσήμανση πάγια ή αναλογική. Χρονολογείται και υπογράφεται από τους διαδίκους ή από τους δικηγόρους τους, αν έχουν την κατά το άρθρο 98 ΚΠολΔ ειδική πληρεξουσιότητα, σε τόσα αντίτυπα όσοι οι διάδικοι ή ομάδες διαδίκων που αντιδικούν (τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 5).

Η συμφωνία περιορίζεται στο ένδικο αντικείμενο, στη «διαφορά», όπως αυτή οριοθετείται από την αγωγή και την τυχόν ανταγωγή. Η συμφωνία μπορεί να είναι και μερική, οπότε επάγεται μερική μόνο λύση της διαφοράς. Αν η συμφωνία εκτείνεται και πέραν του ένδικου αντικείμενου, αυτή αποτελεί, ως προς το πέραν της επίδικης διαφοράς μέρος της, εξώδικο συμβιβασμό ή άλλη σύμβαση του ιδιωτικού δικαίου, δεν επιδρά επομένως στη δίκη και δεν υποβάλλεται κατά τούτο σε επικύρωση (παράγραφος 5 εδ. β και 6). Όσον αφορά το ένδικο αντικείμενο η «συμφωνία» αποτελεί είδος συμβιβασμού, υπό την έννοια των άρθρων 871 ΑΚ ΚΑΙ 293 ΚΠολΔ. Ισχύουν όμως ειδικότερα ως προς αυτήν οι διατάξεις της παραγράφου 6.

### IV. Επικύρωση της συμφωνίας

Το πρακτικό *επικυρώνεται* από τον πρόεδρο του πολυμελούς πρωτοδικείου, ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η διαφορά.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 6, ο πρόεδρος οφείλει να «διαπιστώσει» *μόνο αν η διαφορά ήταν δεκτική συμβιβασμού*, αν το πρακτικό είναι χρονολογημένο και υπογεγραμμένο από τους διαδίκους ή από τους πληρεξουσίου δικηγόρους τους, εφόσον αυτοί είχαν την ειδική, κατά το άρθρο 98 ΚΠολΔ, πληρεξουσιότητα, σε αντίτυπα ισάριθμα προς τους αντιδικούντες διαδίκους ή ομάδες διαδίκων, καθώς και αν από αυτό προκύπτει σαφώς το είδος του αναγνωριζόμενου δικαιώματος και το ποσόν της τυχόν οφειλόμενης παροχής.

Από την επικύρωση αυτή η συμφωνία καθίσταται δεσμευτική και έκτοτε παράγει τα δικονομικά της αποτελέσματα, επιφέρει δηλ. κατάργηση της δίκης, «αποδεικνύει»

το δικαίωμα που αναγνωρίστηκε, και, αν περιέχει καταψήφιση, αποτελεί τίτλο εκτελεστό, οπότε περιάπτεται τον εκτελεστήριο τύπο, κατά το άρθρο 918 ΚΠολΔ. Αν περιέχει απλώς *αναγνώριση οφειλής*, μπορεί ακολούθως να ζητηθεί η έκδοση διαταγής πληρωμής.

Αν η επικυρούμενη συμφωνία αφορά μέρος μόνο του αντικειμένου της διαφοράς, η κατάργηση της δίκης και τα λοιπά ως άνω αποτελέσματα επέρχονται ως προς το μέρος τούτο. Κάθε διάδικος μπορεί να επισπεύσει συζήτηση για το μέρος που δεν καλύπτεται από τη συμφωνία.

Τήρηση συμβολαιογραφικού τύπου, υπό την έννοια των άρθρων 158 επ., 369, 1033 ΑΚ, και μεταγραφή, κατά το άρθρο 1192 ΑΚ, δεν απαιτούνται, έστω κι αν η εξώδικη επίλυση αφορά ενοχικά ή και εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητα. Διότι η συμφωνία έχει διαγνωστικό απλώς και όχι δημιουργικό (συστατικό) ή μεταφορικό χαρακτήρα. Περιορίζεται δηλ. στη συμβατική διάγνωση των ήδη υφιστάμενων έννομων σχέσεων. Το ίδιο ισχύει και αν στο πρακτικό περιέχεται σύμβαση με την οποία αναλαμβάνεται υποχρέωση μεταβίβασης ακινήτου ή σύστασης εμπράγματος δικαιώματος σε ακίνητο ή μεταβιβάζεται ή συνιστάται τέτοιο δικαίωμα. Διότι το «πρακτικό», μετά την επικύρωσή του, εξομοιώνεται με πρακτικό δικαστικού συμβιβασμού το οποίο αναπληρώνει το συμβολαιογραφικό τύπο (ΟΛΑΠ 2092/1986 και Νίκα, ό.π. σ. 274 επ. με περαιτ. παραπ.).

Απαιτείται όμως, στην τελευταία αυτή περίπτωση, μεταγραφή (Νίκας, σ. 278, με παραπ. υποσ. 24), κατά το άρθρο 1192 αριθμ. 1 ΑΚ.

Από το επικυρωμένο πρακτικό *δεν απορρέει δεδικοσμένο*. Διότι αυτό δεν είναι απόφαση, δεν περιέχει δικαστική κρίση για το δικαίωμα ή για την έννομη σχέση. Πιστοποιεί απλώς τη βούληση των διαδίκων.

*Η εξώδικη επίλυση δεν παράγει νέα αίτια ενοχής*. Αν τα μέρη ηθέλησαν να αποτελεί ο μεταξύ τους συμβιβασμός πρόσθετη αίτια ενοχής, πρόκειται κατά τούτο για συνήθη εξώδικο συμβιβασμό, στον οποίο δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 6.

## V. Αποτυχία της απόπειρας εξώδικης επίλυσης – συζήτηση

Αν δεν επιτευχθεί συμφωνία, το γεγονός αυτό πρέπει να βεβαιωθεί με πρακτικό (παράγραφος 7). Σ' αυτό δεν απαιτείται παρά να πιστοποιείται απλώς η αποτυχία. Τα αίτια της «μπορεί» να εκτίθενται. Προς τούτο όμως απαιτείται συμφωνία των διαδίκων. Και αν μεν αυτοί συμφωνήσουν σχετικά με τα αίτια, θα τα εκθέσουν από κοινού. Αν δεν επιτευχθεί η σύνταξη και υπογραφή κοινού πρακτικού, ο δικηγόρος του ενάγοντος ή άλλου επισπεύδοντος συντάσσει μονομερή δήλωση, στην οποία δικαιούται να περιλάβει και τα κατά τις απόψεις του αίτια της αποτυχίας.

Σε περίπτωση μερικής συμφωνίας δεν απαιτείται σύνταξη ιδιαίτερου πρακτικού αποτυχίας ούτε δηλώσεων, διότι από το πρακτικό που πιστοποιεί τη μερική επίλυση της διαφοράς προκύπτει η αποτυχία της απόπειρας κατά τα λοιπά (παράγρ. 7 τελ. εδάφιο).

Για να χωρήσει, σε περίπτωση αποτυχίας, ολικής ή μερικής, συζήτηση της αγωγής, απαιτείται, αν μεν δεν έγινε καν συνάντηση, επειδή ο αντίδικος αρνήθηκε να μεταβεί ή δεν μετέβη (ή δεν μετέσχε) σ' αυτήν, το γεγονός αυτό να βεβαιωθεί με δήλωση του δικηγόρου του διαδίκου που είχε απευθύνει την πρόσκληση. Αν δε η συμφωνία απέτυχε, το γεγονός αυτό θα προκύπτει από το κοινό πρακτικό ή από τη μονομερή δήλωση ως άνω. Τα έγγραφα αυτά κατατίθενται κατά τη συζήτηση μαζί με τις προτάσεις. Διαφορετικά η συζήτηση κηρύσσεται απαράδεκτη. Η προσκόμιση όμως των εγγράφων αυτών, παρά τη στενή διατύπωση του νόμου, είναι επιτρεπτή και μετά τη συζήτηση, οπότε το απαράδεκτο αίρεται. Οφείλει επίσης το δικαστήριο, εφόσον από την όλη δικογραφία προκύπτει ότι η προδικασία έχει τηρηθεί, να ζητήσει την προσκόμιση των ως άνω εγγράφων τάσσοντας σχετική προθεσμία, σύμφωνα με το άρθρο 227 του ΚΠολΔ.

Το απαράδεκτο της συζήτησης λόγω παράλειψης της απόπειρας συμβιβαστικής επίλυσης δεν μπορεί να προταθεί ούτε και αυταπαγγέλτως να εξεταστεί, παρά μόνο κατά την πρώτη συζήτηση στον πρώτο βαθμό.

## VI. Προσβολή της συμφωνίας εξώδικης επίλυσης

Όπως ορίζεται στην παράγραφο 11, η προσβολή της συμφωνίας που έχει περιληφθεί στο πρακτικό εξώδικης επίλυσης της διαφοράς, λόγω ακυρότητας (λ.χ. 178, 179) ή λόγω ακυρωσίας (ΑΚ 140 επ.) υποβάλλεται, για λόγους ασφαλείας των συναλλαγών, σε δύο περιορισμούς. Πρώτον, καθιερώνεται τριακονθήμερη αποκλειστική προθεσμία από την επίδοση της επικυρωτικής πράξης του προέδρου. Η προθεσμία αυτή έχει χαρακτήρα δικονομικό και τρέχει και εις βάρος εκείνου κατά παραγγελία του οποίου έγινε η επίδοση. Και δεύτερον, η σχετική αγωγή εισάγεται απ' ευθείας στο εφετείο, στην περιφέρεια του οποίου έχει συνταχθεί το προσβαλλόμενο πρακτικό.

Αν η συμφωνία κριθεί άκυρη ή ακυρωθεί, η συζήτηση της αγωγής χωρεί απ' ευθείας χωρίς νέα απόπειρα συμβιβαστικής επίλυσης. Οι συνέπειες της αρχικής επίδοσης της αγωγής διατηρούνται διότι η εκκρεμοδικία θεωρείται ότι δεν έχει καταργηθεί.

Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 11 παραπέμπει στο άρθρο 184 ΑΚ, κατά το οποίο η συμφωνία που ακυρώθηκε λόγω πλάνης, απάτης ή απειλής θεωρείται εξαρχής άκυρη, οι τρίτοι όμως που τυχόν απέκτησαν στο μεταξύ εμπράγματα δικαιώματα από τη σύμβαση που ακυρώθηκε προστατεύονται (ΑΚ 1203 – 1204).